

- 22) Handelingen, 23 augustus 1866.
- 23) Handelingen, 4 september 1866.
- 24) Loohuis, 33-37.
- 25) Gemeentebld 3 (1870). De verordening op de opslag van petroleum werd eveneens niet van toepassing verklaard op de opslagplaatsen die Pakhuismeesteren aan de Rechter Rottekade had ingericht voor petroleum die uitsluitend voor intern Rotterdams gebruik was bestemd. Dit wekte de woede van enkele handelaren die, terecht, klaagden over rechtsongelijkheid en gedwongen winkelnering bij grootschalige opslag.
- 26) GAR, NSA, Brief Pakhuismeesteren aan het gemeentebestuur, 23 oktober 1863.
- 27) Gerretson, deel I, 192.
- 28) Brief van enkele handelaren aan de Directie van de Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij, augustus 1866 (geciteerd in Loohuis, 43-45).
- 29) Gerretson, deel I, 253.
- 30) Citaten afkomstig uit F. Stapff, *Beschrijving van bergplaatsen voor petroleum op het eiland Fijenoord, tegenover Rotterdam, onder directie van Heeren Pakhuismeesteren* (1867).
- 31) *Nieuwe Rotterdamsche Courant* 5 december 1869 (geciteerd in Loohuis, 52).
- 32) Handelingen, 3 februari 1870.
- 33) Idem.
- 34) GAR, NSA, Brief van enkele handelaren aan het gemeentebestuur, 7 mei 1874.
- 35) GAR, NSA, Brief van de directeur van de Commissie voor Plaatselijke Werken aan het gemeentebestuur, 2 juni 1874.
- 36) Verslag Kamer van Koophandel 1869.
- 37) Handelingen, 2 februari 1871.
- 38) *Nieuwe Rotterdamsche Courant* 31 juli 1874.
- 39) GAR, NSA, Brief Tienhoven aan het gemeentebestuur, 8 augustus 1874.
- 40) *Nieuwe Rotterdamsche Courant* 31 juli 1874.
- 41) GAR, NSA, Brief van de Hoofdlieden van de Brandweer aan het gemeentebestuur, 1 augustus 1874.
- 42) GAR, NSA, Brief Tienhoven aan het gemeentebestuur, 8 augustus 1874.
- 43) GAR, NSA, Brief B&W aan de onderzoekscommissie, 26 juli 1874.
- 44) GAR, NSA, Verslag van de onderzoekscommissie, 15 augustus 1874.
- 45) GAR, Archief gemeente Charlois, Procesverbaal de commodo en incommodo, 7 oktober 1874.
- 46) GAR, Archief gemeente Charlois, Procesverbaal de commodo en incommodo, 22 februari 1875.
- 47) GAR, NSA, Citaat uit een brief van enkele handelaren aan het gemeentebestuur, 8 juli 1864.